

Čabský spravodajca

Časopis obyvateľov obce Čab

Ročník XXIII.
Číslo 3/2025
Október 2025
ISSN 1339-0082
Nepredajné

Slovo starostu obce

Vážení spoluobčania,

Máme za sebou letné prázdniny a plynulo sme sa prehupli do jesenných mesiacov. Počas tohto leta sme našťastie neboli svedkami extrémnych prejavov počasia. Dlhotrvajúcim horúčavým blížiacim sa k 40 °C sme sa vyhli a taktiež, s pár výnimkami, nás minuli aj silné búrky. V porovnaní s ostatnými rokmi patrilo toto leto k chladnejším.

V priebehu leta sme sa opäť stretávali na kultúrnych podujatiach. Leto sme tradične odštartovali na sviatok svätého Cyrila a Metoda, kedy máme hody. V sobotu 5. júla sme v športovom areáli usporiadali 19. ročník Osláv obce, kde sme sa všetci bavili až do rána. V nedeľu sa v kaplnke konala tradičná „hodová“ svätá omša. Po ročnej prestávke sme zorganizovali letné kino, ktoré nám však dosť znepríjemnil výdatný dážď. Leto sme ukončili v sobotu 13. 9. akciou Čabský kotlík. Už 6. ročník súťaže vo varení gulášu opäť prilákal do športového areálu množstvo z vás. Okrem chutných gulášov a občerstvenia bol pripravený bohatý hudobný program. Dúfam, že počas leta ste si na kultúrnych podujatiach všetci prišli na svoje a dobre sa zabavili. Chcem poďakovať všetkým poslancom, členom kultúrnej komisie a dobrovoľníkom, ktorí sa pripravovali naše letné podujatia.

Z pracovného pohľadu bolo toto leto mimoriadne nabité. Ešte pred začiatkom prázdnin sa rozbehli práce v materskej škole, kde sa nám podarilo po viac ako 15 rokoch obnoviť prevádzku školskej jedálne (kuchyne). Od 1. septembra tak stravu pre deti v MŠ už nedovážame, ale varíme vo vlastnej kuchyni. K tomuto projektu som si pre vás pripravil samostatný článok, kde sa dozviete viac.

So začiatkom prázdnin sa začali aj práce na výstavbe námes-

tia v centre obce. Počas leta prebiehali stavebné práce a v prvej polovici augusta bolo námestie hotové. Námestiu je taktiež v novinách venovaný samostatný článok. Pri tejto téme sa vyjadrím aj k prietahom v dokončení/ sprístupnení zastávky a autobusového pruhu. Nakoľko sa zastávka dotýka štátnej cesty, je dotknutým orgánom aj Nitriansky samosprávny kraj (NSK). Pôvodná projektová dokumentácia na autobusový pruh nespĺňala požiadavky NSK a bola viackrát prepracovaná, no stále nebola v súlade s požiadavkami NSK. Viazla aj komunikácia s projektantom, až nakoniec zamrzla úplne. Preto som pristúpil k spolupráci s novým projektantom. Keďže sa jedná o rozšírenie štátnej cesty, dokumentáciu môže vypracovať inžinier s príslušným oprávnením. Takýchto „cestných inžinierov“ je však ako šafránu, preto je časovo náročné dostať sa k projektovej dokumentácii. V septembri som však už mal novú dokumentáciu v rukách a po konzultácii s NSK mám v najbližších dňoch obdržať súhlasné stanovisko. Tu ešte uvediem, že za pôvodnú dokumentáciu, ktorá nebola dostačujúca sme neplatili žiadny poplatok. Už pevne dúfam, že konečne tento projekt úspešne uzavrieme.

Na konci augusta prišlo aj k významnému posunu v projekte „Traktor s príslušenstvom“. Traktor nám bol už dodaný a nachádza sa v našej obci. Stále však čakáme na súhlas z Environmentálneho fondu, aby sme mohli zrealizovať platbu za traktor. Jedná sa však už len o administratívne úkony a taktiež dúfam, že tento projekt bude v blízkej dobe dotiahnutý do konca.

Na záver Vám všetkým želim pevné zdravie a veľa pozitívnej energie do najbližších jesenných týždňov.

Ing. Peter Vranka, starosta obce

Z rokovania obecného zastupiteľstva

19. zasadnutie obecného zastupiteľstva – 17. 6. 2025

Berie na vedomie:

- informáciu o plnení uznesení z 18. zasadnutia OZ
- Správu o výsledku kontroly príjmov za správne poplatky podľa zákona č. 145/1995 Z.z.
- informácie starostu obce o projektoch

Schvaľuje:

- predložený program 19. zasadnutia obecného zastupiteľstva
- zapisovateľku a overovateľov zápisnice
- Zriaďovaciu listinu školského zariadenia
- Rozpočtové opatrenie č. 3
- preúčtovanie zmarených investícií obce do nákladov

v účtovníctve vzhľadom na nedokončené akcie spolu vo výške 16 220,96 eur

- Prevod vlastníctva nehnuteľného majetku obce na základe kúpnej zmluvy medzi predávajúcim Obec Čab a kupujúcim Michalom Fačkovcom, rod. Fačkovec, nar. [REDAKOVANÉ], bytom Čab 150, 951 24 Čab. Predmetom prevodu vlastníckeho práva je novovzniknutá parcela CKN č. 468/11 – zastavaná plocha a nádvorie o výmere 22 m² v celosti (podiel 1/1 v pomere k celku), ktorá vznikla oddelením z majetkovoprávnej podstaty parcely, ktorá je vo výlučnom vlastníctve obce Čab (1/1) nachádzajúcej sa v obci Čab, kat. úz. Čab, zapísanej v LV č. 1439 ako CKN č. 468/3 – zastavaná plocha nádvorie, a to na základe geometrického plánu č.

54711207-123/2024 vyhotoveného dňa 12. 12. 2024 vyhotoviteľom Ing. Peter Lackó, s miestom podnikania Ulica Južná 1134/32, 951 12 Ivanka pri Nitre, IČO: 54 711 207 úradne overeného dňa 19. 12. 2024 pod č. G1-2556/2024, a ktorú Obec Čab predáva zo svojho výlučného vlastníctva (podiel 1/1 v pomere k celku) do výlučného vlastníctva kupujúceho, v celosti (podiel 1/1 v pomere k celku). Kúpnu cenu prevádzaného majetku vo výške 22,- eur (slovom dvadsaťdva eur) stanovenú na základe preukázateľného porovnania s obdobným majetkom obce alebo inou verejne dostupnou ponukou na predaj obdobnej veci. Náklady na vypracovanie kúpnej zmluvy a správne poplatky za vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností znáša kupujúci. Dôvod hodný osobitného zreteľa v súlade s čl. 4

bod 5. Zásad hospodárenia a nakladania s majetkom obce Čab v platnom znení: pozemok, ktorý žiadateľ užíva bez právneho titulu a spolu s pozemkami v jeho vlastníctve tvoria uzatvorený celok, a tak predajom toho pozemku dôjde k majetkovoprávnemu vysporiadaniu a k zosúladieniu faktického stavu so stavom právnym

- návrh plánu kontrolnej činnosti hlavnej kontrolórky na 2. polrok 2025
- plán zasadnutí OZ na I. polrok 2025, a to termíny 16. 9. 2025 a 11. 11. 2025

Doporučuje:

- starostovi obce jednáť s vlastníckmi pozemkov za športovým areálom ohľadom ich odkúpenia

20. mimoriadne zasadnutie obecného zastupiteľstva – 12. 8. 2025

Berie na vedomie:

- informáciu o plnení uznesení z 19. zasadnutia OZ
- informácie starostu obce o prácach na školskej jedálni
- informácie starostu obce o kanalizácii a ČOV v obci
- informácie starostu obce o projektoch

Schvaľuje:

- predložený program 20. mimoriadneho zasadnutia obecného zastupiteľstva
- zapisovateľku a overovateľov zápisnice
- Rozpočtové opatrenie č.5
- VZN č. 3/2025 o určení výšky príspevku na čiastočnú úhradu nákladov a podmienky úhrady v školských účelových zariadeniach v zriaďovateľskej pôsobnosti obce Čab
- žiadosť Základnej školy s Materskou školou Nové Sady 176 o navýšenie dotácie z rozpočtu obce o 1 000 eur do 31. 12. 2025 pre

deti s trvalým pobytom v obci Čab navštevujúce školský klub v ZŠ Nové Sady

- žiadosť Slovak Parcel Service s.r.o. o prenájom časti pozemku C - KN 155/2 záhrada o výmere 0,8 m² vedeného na LV č. 1439 na umiestnenie a prevádzkovanie samoobslužného boxu BALÍKOVA
- presun finančných prostriedkov vo výške 100 000 eur na termínovaný vklad do Prima banky Slovensko
- realizáciu projektu „C1_Traktor s príslušenstvom“ realizovaného v zmysle Zmluvy o poskytnutí podpory z Environmentálneho fondu č. 24143208U03 a súhlasí s financovaním projektu, kde celkové náklady na nákup stroja predstavujú sumu 76 081,65 eur s DPH. Výška dotácie v zmysle Zmluvy o poskytovaní podpory z Environmentálneho fondu č. 24143208U03 je suma 73 483,00 eur a sumu 2 598,65 eur hradí obec Čab z vlastných zdrojov

OBEC ČAB
SRDEČNE POZÝVA
VŠETKÝCH DŮCHODCOV
NA POSEDENIE

Október
mesiac úcty k starším

19. október 2025 /nedeľa/
o 15.00 hod.
Kultúrny dom v Čabe

**V KULTÚRNOM PROGRAME
VYSTÚPIA:**

- DETI Z MATERSKEJ ŠKOLY
- HUDOBNÉ VYSTÚPENIE LEA BINDERA
- SPEVÁCKA SKUPINA ČABANKA

Jablkový Festival

vyhlasujeme súťaž
o najlepší jablkový koláč

súťažné koláčiky môžete priniesť do
KD v Čabe 19.10.2025 /nedeľa/
v čase od 14.00 do 14.30 hod.
Každý koláčik dostane číslo a o
víťazovi rozhodne odborná porota.
Hodnotí sa chuť a nápaditosť.

Zároveň môžete priniesť do súťaže
jablká, rôzne jedlá s jablkami, jablkovicu :)

výherca bude ocenený
19.10.2025 /popoludní/
na posedení pre dôchodcov

Obnovili sme prevádzku školskej jedálne v materskej škole

Stravovanie detí v našej materskej škole bolo riešené dovozom stravy z iného školského zariadenia, konkrétne zo základnej školy v Zbehoch. Takto to fungovalo od roku 2008, kedy bola v našej MŠ zrušená jedáleň. V tom čase sa k tomuto kroku pristúpilo prevažne z ekonomických dôvodov, kedy aj kvôli nižšiemu počtu detí, varenie v MŠ nebolo rentabilné. Situácia sa však radikálne zmenila v priebehu rokov, MŠ je plne obsadená a režijné náklady spojené s dovozom stravy neustále stúpali. Stravu pre deti hradili rodičia priamo školskej jedálni v Zbehoch, avšak okrem toho naša obec „doplácala“ za réžiu, a to v podobe režijného poplatku. Tento režijný poplatok sa postupne rokmi navyšoval, pre porovnanie uvediem posledné 3 roky. Za rok 2022 boli režijné poplatky 11.500 eur, v roku 2023 to bolo 12.600 eur, v roku 2024 to bolo 13.150 eur a za prvý polrok roka 2025 to bolo 9.150 eur. Z tohto dôvodu sme začali uvažovať o znovuo tvorení školskej jedálne v MŠ Čab.

Začiatkom roku 2025 som sa možnosti znovuo tvorenia školskej jedálne začal venovať. V prvom rade som túto tému konzultoval s Regionálnym úradom verejného zdravotníctva v Nitre (ďalej „hygiena“). Po niekoľkých stretnutiach a konzultáciách s hygienou sme dospeli k možnému riešeniu situácie. Následne som dal vypracovať návrh kuchyne a začal som pracovať na získaní všetkých administratívnych povolení. Ešte v apríli sme od ministerstva školstva obdržali rozhodnutie o zaradení školskej jedálne do siete škôl a školských zariadení. V júni obecné zastupiteľstvo schválilo zriaďovaciu listinu školskej jedálne Čab ako súčasť materskej školy v Čabe. V tom čase už naplno bežali prípravy na práce, ktoré sa museli zrealizovať vo veľmi tesnom časovom okne. Nakoľko prevádzka MŠ ešte pokračovala aj prvé 2 júlové týždne, mali sme na prerábku kuchyne iba 4 týždne.

S prípravnými prácami, ktoré neobmedzovali prevádzku MŠ sme začali hneď na konci júna. Po skončení prevádzky MŠ sa práce rozbehli naplno. Pôvodné priestory kuchyne sa začali meniť na nepoznanie. Rozsiahlymi búracími prácami sa odstránili pôvodné obklady a dlažby, poškodené omietky, vybúrali sa dvere

a dverné otvory, otvor na výdajné okienko, v podlahe sa vybúral otvor v ktorom sa následne uložili úplne nové vnútorné kanalizačné rozvody a rozvody vody. V priestoroch kuchyne sa zrealizovali nové rozvody elektrickej energie, vrátane nového rozvádzača, taktiež sa zrealizovalo plynové vedenie k spotrebičom. Nasledovali murárske práce – osadenie prekladov do otvorov, domurovanie stien, nové omietky, zabetónovanie otvorov v podlahe, vyliatie nivelačnej hmoty, rôzne vysprávkvy poškodených častí stien. Znížil sa strop v miestnosti pre kuchárky a na chodbe pred kuchyňou. Pokračovalo s ukladaním novej dlažby a obkladu, maľovanie, osadenie nových interiérových dverí a stolárskych výrobkov. Po zrealizovaní týchto prác prišla na rad inštalácia nového vybavenia kuchyne, ktoré pozostáva z nerezových pracovných stolov. V kuchyni sa inštalovali nové spotrebiče ako plynový sporák, umývačka riadu, konvektomat, mixér a odsávač pár. Do suchého skladu sa umiestnili police na ukladanie surovín, 2 nové chladničky a mraznička. V pivnici MŠ bola vytvorená samostatná miestnosť, ktorá slúži ako sklad zeleniny. V rámci prác sa zrealizovalo nové vedenie teplej vody z tepelného čerpadla do kuchyne a umyvárky. Vonku muselo prejsť úpravou kanalizačné potrubie, osadil sa nový odlučovač tukov a spojzdržila sa upchatá kanalizácia. V rámci týchto všetkých prác sme ešte v budove MŠ vymenili interiérové dvere, vymenili sa staré neónové svetlá za nové LED panely takmer v celej budove. Vymaľovala sa „Malá trieda“, priestory chodby a jedálne. Premenu prešlo aj oploteenie dvora, keď sa zrealizovali nové stĺpiky s povrchovou úpravou, osadili sa nové brány a plotové výplne.

Celkovo sme v lete do materskej školy investovali 66 tisíc eur. Z toho prerábka kuchyne si vyžiadala 46 tisíc (takmer 24 tisíc eur išlo na vybavenie a spotrebiče, a 22 tisíc eur si vyžiadali búracie, stavebné, inštalčné práce a stavebný materiál). Ostatné práce na MŠ (maľovanie priestorov, výmena osvetlenia, výmena dverí, stolárske práce, prerábka vodovodného vedenia, výmena oploteenia) stáli bezmála 20-tisíc eur.

Starosta obce

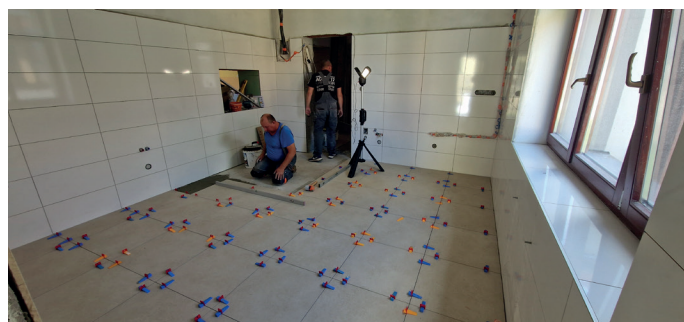
Podakovanie za finančnú podporu

Spoločnosť PPC Čab a.s. podporila rekonštrukciu školskej jedálne sumou 4 129 eur.

Spoločnosť Lara Servis s.r.o. podporila rekonštrukciu školskej jedálne sumou 3 000 eur.

Stavebné práce

Interiér kuchyne a oplotenie pred rekonštrukciou

Zrekonštruovaná kuchyňa a oplotenie

Materská škola Čab vstúpila do nového školského roka vynovená a plná plánov

Materská škola v Čabe otvorila svoje brány pre 40 detí, ktoré tento rok nastúpili do materskej školy. Začiatok školského roka bol pre deti, rodičov aj učiteľky výnimočný, pretože priestory prešli počas letných prázdnin rozsiahlymi úpravami.

V triedach a na chodbách sa uskutočnilo kompletne **vymalovanie**, vymenili sa **zárubne**. Vďaka tomu pôsobí interiér moderne, sviežo a útulne, čo vytvára pre deti ešte príjemnejšie prostredie na učenie a hry. Veľkou novinkou je aj **novovytvorená kuchyňa**, v ktorej sa bude opäť variť. Pre deti to znamená čerstvú a kvalitnú stravu pripravenú priamo v škôlke, čo je významným prínosom pre každodenný chod zariadenia. Zlepšenie sa dotklo aj vonkajšieho prostredia – v areáli pribudlo **nové oplotenie**, ktoré zvyšuje bezpečnosť detí pri hrách na školskom dvore a zároveň zlepšuje celkový vzhľad budovy.

Vedenie materskej školy a kolektív učiteliek vyjadrujú veľké **poďakovanie obci Čab** za podporu, finančné prostriedky a pomoc pri realizácii všetkých týchto zmien. Práve vďaka spoločnému úsiliu sa podarilo vytvoriť prostredie, v ktorom sa deti budú cítiť príjemne a bezpečne.

Okrem krásne zrekonštruovaných priestorov čaká deti počas školského roka aj **bohatý program plný aktivít**. Predškólači sa zúčastnia **predplaveckej prípravy**, ktorá ich oboznámi so základmi plávania a podporí ich zdravý rozvoj. **Deti včielkovej triedy sa môžu tešiť na korčuľarsky výcvik**, vďaka ktorému si rozvinú svoju pohybovú zdatnosť. Do materskej školy pravidelne zavítajú **divadelné predstavenia**, ktoré prinesú deťom kultúrne zážitky a podnietia ich fantáziu. Neoddeliteľnou súčasťou výchovno-vzdelávacej práce budú aj **výlety a exkurzie**, kde deti spoznajú nové miesta, prírodu i rôzne povolania. Významné miesto dostane aj **bádanie a objavovanie**, prostredníctvom ktorých budú deti skúmať svet okolo seba hrovou formou, experimentovať a učiť sa cez vlastné zážitky.

Za plynulý chod materskej školy zodpovedá nezmenený kolektív, ktorý tvoria učiteľky, upratovačka a kuchárka. Novou

posilou tímu je vedúca školskej jedálne **Anna Šmítalová**, ktorá sa stará o organizáciu a kvalitu stravovania detí v materskej škole.

Materská škola Čab tak vstupuje do nového školského roka s novým vzhľadom, množstvom plánov a aktivít a s odhodlaním priniesť deťom krásne detstvo

naplnené radosťou, objavovaním a spoločne strávenými chvíľami.

Projekt „Traktor s príslušenstvom“ financovaný s podporou Environmentálneho fondu

Koncom roka 2024 naša obec obdržala rozhodnutie o poskytnutí finančných prostriedkov z environmentálneho fondu na nákup traktora s príslušenstvom. Výška finančnej podpory bola 73 483 eur. Po splnení všetkých administratívnych povinností sme koncom augusta prevzali nový traktor značky Farmtrac s príslušenstvom, ktorým je čelný nakladač s lyžicou, lyžica s pridržiavačom a paletizačné vidly. Traktor s príslušenstvom bude používaný zamestnancami obce najmä pri čistení a mulčovaní zelených plôch vo vlastníctve obce, športovom areáli, cintoríne ako aj pri údržbe krajíc pri miestnych a účelových komunikáciách, ktoré sú taktiež vo

vlastníctve obce Čab. Ďalšou činnosťou je odstraňovanie dôsledkov pri veterných a dažďových kalamitách počas vegetačného obdobia na miestnych a účelových komunikáciách, údržba verejnej zelene v prie-

Názov projektu: Traktor s príslušenstvom

Názov príjemcu: Obec Čab

Výška poskytnutej dotácie: 73 483 €

Rok poskytnutia dotácie: 2024

Tento projekt bol zrealizovaný s podporou Environmentálneho fondu

www.envirofond.sk

myselnej zóne. Zároveň bude využívaný pri zbere, nakladaní a prevozu BRO resp. DSO priamo z miest pôvodcov odpadu, čím sa zabezpečí priame nakladanie s odpadmi zamestnancami obce a vylúči sa dodávateľská činnosť. Pravidelnou údržbou mulčovaním plôch sa zamedzí výskytu a rozširovaniu náletových a invazívnych burín a drevín.

Starosta obce

Projekt „Námestie Čab“

Začiatkom letných prázdnin sa spustili stavebné práce na projekte nášho námestia. Hlavným cieľom projektu Námestie Čab je prostredníctvom investície do drobnej infraštruktúry, objektov voľno-časových aktivít, modernizácie verejného osvetlenia zvýšiť kvalitu základných služieb a kvalitu života vidieckeho obyvateľstva. Realizáciou projektu sa zvýši atraktivnosť verejných priestorov a zlepší kvalita životného prostredia v katastrálnom území obce Čab prostredníctvom výstavby námestia tvoreného spevnenými plochami a plochami zelene.

Samotné stavebné práce trvali zhruba 5 týždňov a 11. augusta prebehlo prevzatie stavebného diela. Celková investícia bola v sume 65 313 eur. Prostredníctvom miestnej akčnej skupiny (MAS) Radošinka bola získaná podpora tohto projektu z Programu rozvoja vidieka SR v sume 15 918 eur. Aktuálne prebehlo kolaudačné konanie a spracováваме žiadosť o platbu, prostredníctvom ktorej nám bude refundovaná spomenutá suma.

Starosta obce

			
Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka: Európa investuje do vidieckych oblastí		Program rozvoja vidieka SR 2014-2022	MINISTERSTVO POĽNOHOSPODÁRSTVA A ROZVOJA VIDIEKA SLOVENSKEJ REPUBLIKY
Názov projektu:	Námestie Čab		
Názov prijímateľa:	Obec Čab		
Výška finančnej podpory z EÚ:	15 918,00 EUR		
Hlavný cieľ projektu:	Hlavným cieľom projektu Námestie Čab je prostredníctvom investície do drobnej infraštruktúry, objektov voľno-časových aktivít, modernizácie verejného osvetlenia zvýšiť kvalitu základných služieb a kvalitu života vidieckeho obyvateľstva. Realizáciou projektu sa zvýši atraktivnosť verejných priestorov a zlepší kvalita životného prostredia v katastrálnom území obce Čab prostredníctvom výstavby námestia tvoreného spevnenými plochami a plochami zelene.		
Tento projekt je podporený z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka.			

OZNAMY • VÝZVY • UPOZORNENIA

Uzávierka obecných novín:

Uzávierka jarného čísla obecných novín bude 10. novembra 2025. Svoje príspevky môžete doručiť na obecný úrad, a to buď písané rukou, na CD, USB kľúči alebo ich môžete zaslať na emailovú adresu: info@obeccab.sk, balesova@obeccab.sk

Cintorínsky odpad:

Upozorňujeme občanov na porušovanie zásad dobrého spolunajivania tým, že vyhadzujú cintorínsky odpad za plot cintorína. Tento odpad tam nepatrí. Je potrebné ho vytriediť a vyhodiť do kontajnerov na to určených, ktoré sa nachádzajú pred vchodom na cintorín. Do žltého kontajnera patria plastové obaly zo sviečok a kahancov (mali by byť bez zvyškov vosku), igelitové obaly, umelé vence a kvety, umelé kvetináče a vazy. Do zeleného kontajnera na sklo patria sklenené obaly bez plastu a kovu.

Otvorený hnedý kontajner je určený výlučne na bioodpad, ako sú živé kvety, čečina či hlina z kvetináčov. Do veľkoobjemového modrého kontajnera patrí iba komunálny odpad, teda cintorínsky odpad, ktorý sa už nedá vytriediť. Kontajnery, ktoré sú umiestnené pred vchodom do cintorína, sú určené výhradne na odpad z cintorína. Prísne sa zakazuje vhadzovať sem akýkoľvek iný odpad, napríklad komunálny z domácností, stavebný či veľkoobjemový odpad. Priestor, na ktorom sú kontajnery umiestnené, je monitorovaný obecnými kamerami. Ďalej žiadame všetkých nájomcov hrobových miest, aby pozbierali a vyčistili okolie hrobov svojich zosnulých od popadaných svietnikov, kvetov, skla a kahancov. Pri kosení trávy okolo hrobov totiž môže dôjsť k úrazu pracovníkov obecného úradu, ktorí tam kosia, alebo k poškodeniu kosačiek, prípadne samotných svietnikov, umelých kvetov a vencov.

Čistenie priekop a čistenie ciest:

Upozorňujeme občanov na udržiavanie priekop pred rodinnými domami z dôvodu možnosti výskytu prívalových dažďov. Ďalej žiadame občanov, aby si očistili cesty pred svojimi domami a záhradami od nánosov blata a nečistôt z traktorov po ich práci v záhradách a na poliach.

Cvičenie ZUMBA v kultúrnom dome

Oznamujeme, že od októbra sa bude pravidelne každý utorok konať v kultúrnom dome v Čabe cvičenie ZUMBA, a to v čase od 19.00 do 20.00 hod.

Oznam Polície SR k Sviatku všetkých svätých

Okresné riaditeľstvo Policajného zboru v Nitre upozorňuje občanov na nebezpečenstvo krádeží na cintorínoch a krádeží vlámaním do motorových vozidiel zaparkovaných v blízkosti cintorínov v období pred a počas Sviatku všetkých svätých a sviatku Pamiatky zosnulých.

V tejto súvislosti odporúčame občanom:

- po zaparkovaní motorového vozidla skontrolovať jeho uzamknutie,
- nenechávať vo vozidle na viditeľnom mieste položené cenné veci a doklady,
- pri návšteve cintorína venovať zvýšenú pozornosť svojim osobným veciam,
- ak sa stanete obeťou zlodejov, okamžite kontaktujte políciu na telefónnom čísle 158.

Cvičenie ZUMBA v kultúrnom dome

ROZVRH HODÍN CVIČENÍ

Mgr. Libuša Šišková - Štúdio HERB

PONDELOK

KD Jelšovce:
17:50-18:50
KALANETIKA
19:00-20:00
ZUMBA

UTOROK

KD Zbehy:
16:30-17:40
SIT TANEC
KD Čab:
19:00-20:00
ZUMBA

STREDA

KD Jelšovce:
17:50-18:50
KALANETIKA
19:00-20:00
ZUMBA

ŠTVRTOK

Telocvičňa
ZŠ Zbehy
16:30-17:30
**REHABILITAČNO
POSILŇOVACIE
CVIČENIE**
18:00-19:00
ZUMBA

Bližšie info: 0907 610 744

FOTOREPORTÁŽ

Oslavy obce 16. ročník

V sobotu 5. júla sa konal v športovom areáli obce 16. ročník Osláv obce. Túto akciu finančne podporil aj Nitriansky samosprávny kraj.

Ďakujeme všetkým účinkujúcim, ktorí vystúpili v kultúrnom programe: speváčka Klárka Domanová (žiačka SZUŠ Evy Pacovskej), tanečníci ZŠ s MŠ Nové Sady, folklórna skupina Ujlačanka z Veľkého Zálužia, ženská spevácka skupina Trnky

z Tlmáč, spevácka skupina Čabanka a hudobná skupina ATMOS. Svojimi vystúpeniami prispeli k vytvoreniu skvelej nálady na tejto milej akcii.

Na svoje si tu prišli nielen dospelí, ale aj deti v podobe zábavného programu pripraveného špeciálne pre ne, ako penová show, vozenie na vláčičku a rôzne nafukovacie atrakcie.

Vďaka patrí aj všetkým usporiadateľom

a dobrovoľníkom, ktorí pomohli pri zabezpečení celej akcie.

Na záver patrí veľké poďakovanie aj vám všetkým, obyvateľom, návštevníkom, priateľom, rodákam, známym i neznámym, ktorí ste si našli čas a prišli medzi nás do športového areálu, aby sme si aj takto pripomenuli 16. ročník obecných osláv.

M. Báležová

Novootvorená ambulancia všeobecnej lekárky pre dospelých v Nových Sadoch

Ambulancia všeobecnej lekárky pre dospelých Nové Sady MUDr. Veronika Kramárová oznamuje, že prijíma nových pacientov do svojej novootvorenej ambulancie v Nových Sadoch. V prípade záujmu je potrebné podpísať v ambulancii v Nových Sadoch u MUDr. Kramárovej dohodu o poskytovaní zdravotnej starostlivosti, kde Vám pani doktorka poskytne aj bližšie informácie. Telefónne číslo do ambulancie: 0950 497201

Ordinačné hodiny v ambulancii všeobecného lekára pre dospelých v Nových Sadoch

	<ul style="list-style-type: none"> • prevencia • odbery • injekcie 	Ordinácia	<ul style="list-style-type: none"> • administratíva, • poradenstvo, • objednaní pacienti
Pondelok	7.15 - 9.00	9.00 - 12.30	13.00 - 15.00
Utorok	8.30 - 10.30	10.30 - 17.00	
Streda	7.15 - 9.00	9.00 - 12.30	13.00 - 15.00
Štvrtok	7.15 - 9.00	9.00 - 12.30	13.00 - 15.00
Piatok	7.15 - 9.00	9.00 - 12.30	13.00 - 15.00

Obedňajšia prestávka Pondelok – Štvrtok od 12.30 hod. do 13.00 hod.

Čo nového v Základnej škole

Otvorenie nového školského roka

S príchodom septembra sa vzduch nad školskými dvormi naplní vzrušením a očakávaním. Po dlhých prázdninách sa opäť otvárajú školské brány, ktoré vítajú nielen starých známych, ale aj nové tváre. Tisíciky detí a študentov, ale aj učiteľia, sa vracajú do svojich tried, aby začali ďalší rok plný výziev, radostí, obáv a nečakaných momentov.

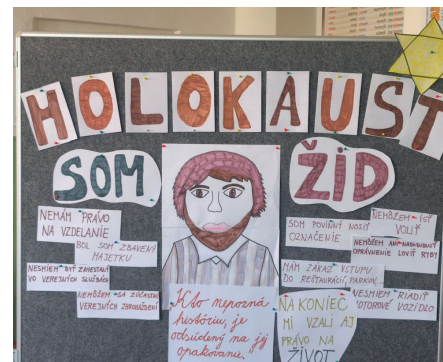
Otvorenie nového školského roka nie je len rutinou, ale momentom, ktorý nám pripomína, že každý nový začiatok je príležitosťou pre rast, učenie a zmenu. Pre najmenších je to možno prvýkrát, čo sa ocitnú v škole. Ich očka sú plné zvedavosti a nádeje, ktoré sa miešajú so strachom z neznámeho. Pre starších žiakov, ktorí už majú skúsenosti, je to čas na obhajovanie svojho miesta a pokračovanie v započatej práci.

Otvorenie školského roka je oslavou nových začiatkov. Je to moment, kedy sa v každom z nás skrýva pocit zvedavosti a nadšenia, ale aj nádeje. Je to čas na to, aby sme sa opäť dostali na cestu učenia, na cestu sebazdokonaľovania a rastu. Tento rok je v čomsi nový, ale v mnohých ohľadoch je rovnaký ako ostatné. A to je možno to najkrajšie – že každý nový školský rok je šancou na nový začiatok, ktorý môže byť ešte lepší než ten predchádzajúci.

Mgr. Mário Ručkay

9. september – Deň obetí holokaustu a rasového násillia

Každoročne si na Slovensku 9. septembra pripomínáme Deň obetí holokaustu a rasového násillia. Tento dátum nie je vybraný náhodne – 9. septembra 1941 prijala vtedajšia vláda tzv. Židovský kódex, ktorý sa stal jedným z najtvrdších protizidovských právnych predpisov v Európe. Jeho prijatie znamenalo začiatok systematickej diskriminácie, izolácie a neskôr deportácií židovského obyvateľstva zo Slovenska. Holokaust si vyžiadal životy približne 70-tisíc slovenských Židov, ktorí boli deportovaní do nacistických koncentračných a vyhľadzovacích táborov. Tragédia holokaustu je jedným z najtemnejších období našich dejín a pripomína, aké následky môže mať nenávisť, predsudok a netolerancia. Na Slovensku sa pri tejto príležitosti každoročne konajú pietne spomienky, vzdelávacie podujatia a diskusie, ktoré majú mladým ľuďom priblížiť historickú pravdu a posilniť ich odolnosť voči nenávisným ideológiám.

Každoročne sa k týmto aktivitám pripájame i v našej škole formou prednášok, tematických nástieniek s dobovými materiálmi a diskusií so žiakmi. Pripomienka tohto dňa nie je len o minulosti. Je to zároveň apel na súčasnosť a budúcnosť – aby sme si vážili ľudskú dôstojnosť, chránili demokraciu a odmietali akúkoľvek formu rasizmu či extrémizmu.

Mgr. Mário Ručkay

Tvoríme kraj s dušou 2025

Vďaka finančnej podpore nášho projektu z výzvy Tvoríme kraj s dušou 2025 Nadácie fondu Jaguar Land Rover môžeme premeniť školskú knižnicu na útulné a inšpiratívne miesto, kde sa naši žiaci budú môcť ponoriť do sveta kníh a objavovania. Obohatíme knižný fond o nové príbehy, ktoré zanechajú stopu a podporia lásku k čítaniu.

Naše hasičské hviezdičky

S veľkou radosťou a hrdosťou **GRATULUJEME** našim hasičským hviezdičkám! Naše šikovné dievčatá dokázali niečo výnimočné – stali sa celkovými víťazkami Detskej Záposlovenskej hasičskej ligy!

Ako hrdé reprezentantky DHZ Malé Zálužie predviedli úžasné výkony a z 8 ligových kôl si odniesli neuveriteľných 7 víťazstiev! Ste našou veľkou pýchou a inšpiráciou!

Výstup na Žibricu

Prichádzajúca jeseň pomaličky vymalovávala krajinu zlatistými farbami, keď sme sa vybrali na turistický výstup na vrch Žibrica. Štartovali sme z dedinky Štitáre, učupenej pod spomínaným vrchom. Už od prvých krokov bolo cítiť nielen radosť z pohybu, ale aj vzrušenie z toho, čo nás čaká. Žibricu totiž nezdolávate každý deň. Cesta hore na vrchol nebola jednoduchá. Strmé chodníky skúšali odhodlanie a vytrvalosť, no každý úsmev, každé povzbudenie od spolužiaka dodávalo silu. Keď sa vymanili spod korún okolitých lesov, dostali sme sa na rozľahlé lúky zaliate nádherným hrejivým slnkom.

Chvíľu sme sa kúpali v zlatistých lúčoch jeseňného slnka a čas nám zatiaľ neúprosne ubiehal. Náš program bol presne stanova-

ný a tak pomalšie tempo i malá previerka odvahy a turistických zručností hneď na začiatku túry nám spôsobili časový sklz, ktorý sme už nedokázali stiahnuť. Padlo rozhodnutie, že vrchol Žibrice, vzhľadom na ďalšie body programu, zostane nateraz nesplneným cieľom, ku ktorému sa vrátíme niekedy v budúcnosti. Z lúk pod Žibricou smerovali naše kroky do obce Podhorany, kde nás čakali naše autobusy. Odviezli nás k sladkej odmene v podobe zmrzliny vo Výchapoch – Opatovciach. Odtiaľ už len smer škola a rozchod na vytúžený víkend.

Mgr. Mário Ručkay

Športový deň

V rámci Európskeho týždňa športu sme pripravili pre našich žiakov turnaj v prehadzovanej a v malom futbale. Celý druhý stupeň sme rozdelili na dve skupiny. V prvej skupine medzi sebou súťažili žiačky a žiaci 5., 6. a 7. ročníka. V druhej skupine boli triedy 8.A, 8.B a 9. ročník. Po kvalitných a v závere napínavých zápasoch, si každá trieda odniesla čestný diplom za svoje umiestnenie. Ďakujeme všetkým žiakom a žiačkam za korektné zápasy, vzorné športové správanie a tiež i všetkým, ktorí sa organizačne podieľali na úspešnej realizácii tohto športového podujatia.

Mgr. Stanislav Ešše

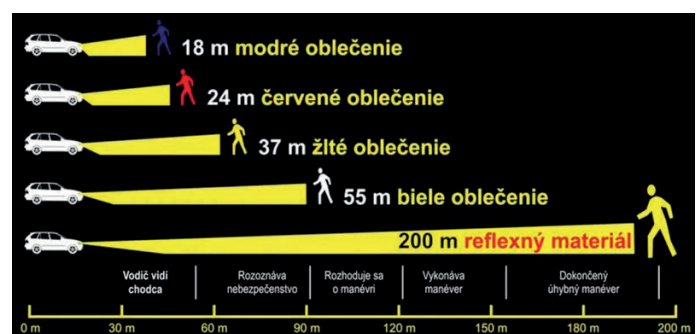

Reflexné prvky zachraňujú životy

Je jeseň, stmieva sa skôr. Vidieť a byť videný. To je základné pravidlo bezpečnosti. Skoršia tma, hmla alebo dážď a chodec, cyklista či každý účastník cestnej premávky v tmavom oblečení – sú priam smrteľné kombinácie. Prečo treba nosiť reflexné prvky?

Hmla, sychravé počasie a skoré západy slnka sa môžu neraz podpísať pod vznik dopravnej nehody. Vďaka reflexným vestám, párikom či nálepkám vás dokážu šoféri zaregistrovať už vo vzdialenosti 200 metrov. Najčastejšou príčinou dopravnej nehody s účasťou chodca za zníženej viditeľnosti je neoznačený chodec bez reflexných prvkov alebo bez reflexného bezpečnostného odevu. Následkom takejto dopravnej nehody býva ťažké zranenie s trvalými následkami dokonca aj smrť samotného chodca. Používanie reflexných prvkov dokáže znížiť úmrtnosť chodcov na cestách až o 50%.

Zo zákona vyplýva, že chodec za zníženej viditeľnosti mimo obce, idúci po krajnici alebo po okraji vozovky musí mať na sebe umiestnené reflexné prvky alebo reflexný bezpečnostný odev. To isté platí aj pre cyklistu. Cyklista mladší

ako 15 rokov je povinný mať prilbu a táto povinnosť platí aj na prepravované osoby.

Ako používať reflexné ochranné prvky?

- vyberte si reflexný prvok, ktorý vám bude vyhovovať – páska, vesta, popruh, reflexné ozdoby či osvetlenie na tašky, čiapky, prilby a pod.
- cyklistom pri zviditeľnení veľmi pomáha i blikajúce svetlo
- reflexný prvok umiestnite tak, aby bol dobre viditeľný a nebol

zakrytý iným oblečením alebo batožinou

- použitie môžete viacero reflexných prvkov – jeden môžete umiestniť na telo (napr. na rameno alebo nohu) a druhý napríklad na tašku, palicu či bicykel
- niektorí výrobcovia vyrábajú tašky alebo oblečenie so zabudovanými reflexnými prvkami

Jeseň v znamení zožltnutých listov na stromoch ale aj žltáčky

S prvými jesennými dňami sa v našom kraji objavili nielen žlté listy na stromoch, ale aj intenzívny výskyt žltáčky typu A. Už v lete bolo nezvyčajne viac tejto choroby v porovnaní s minulými rokmi. Dokonca infekčná klinika bola celá zaplnená iba pacientami s touto diagnózou a ostatní infekční pacienti boli umiestnení, v infekčnom režime, na iných klinikách a oddeleniach, čo nás zdravotníkov vôbec netešilo, nakoľko sa „žltáčke áčke“ dá predísť dôslednou hygienou a očkovaním. Žltáčka áčka je totiž nazývaná aj choroba špinavých rúk.

Niekoľko základných faktov:

- Žltáčka typu A alebo odborne hepatitída typu A je prenosné ochorenie, ktorého pôvodcom je vírus hepatitídy A.
- U človeka spôsobuje vírusový zápal pečene.
- Vírus hepatitídy A sa najčastejšie prenáša priamym kontaktom t. j. špinavými rukami, obyčajne pri nedodržaní zásad osobnej hygieny (zvlášť pri nedostatočnom umývaní rúk po toalete a pred jedlom), pri tesnom kontakte, hlavne v rodinách a v detských kolektívach, alebo nepriamo kontaminovanou vodou a potravinami.
- Tento vírus je výrazne odolný proti vplyvom vonkajšieho prostredia.
- Choroba začína príznakmi pripomínajúcimi chrípku, pokračujú žalúdočné príznaky spojené s bolesťou brucha, kĺbov, celkovou nevoľnosťou, zvracaním, zvýšenou teplotou, prítomný býva i tmavý moč a bledá stolica.
- O niekoľko dní sa u väčšiny chorých objaví žlté sfarbenie kože, slizníc a očných bielok.
- Niektorí ľudia majú len veľmi mierne alebo žiadne príznaky.

AKO SA CHRÁNIŤ PRED OCHORENÍM

ŽLTÁČKA "A"

Hepatitída (žltáčka) typu A je nákazlivé ochorenie spôsobené vírusom, ktoré poškodzuje pečeň. Zdrojom infekcie sú osoby s príznakovou alebo bezpríznakovou formou ochorenia.
Liečba tohto ochorenia môže trvať týždne až mesiace.

AKO SA ŠÍRI ŽLTÁČKA TYPU A ?

Neumytými rukami po vyprázdňovaní či použití toalety

Pitím tekutín a jedením potravín, na ktoré sa dostal vírus žltáčky

Úzkym kontaktom (vrátane sexu) s nakazeným

Delením sa o osobné predmety, pitím z jednej fľaše, spoločnou cigaretou

AKO SA VIETE CHRÁNIŤ PRED ŽLTÁČKOU?

Vždy si poriadne umývajte ruky, hlavne po toalete a pred jedlom

Dajte sa zaočkovať proti žltáčke typu A, po očkovaní by ste mali byť celoživotne chránení pred ochorením

AKO SPOZNÁTE OCHORENIE NA ŽLTÁČKU A

Únava, horúčka

Žlté sfarbenie pokožky alebo očí

Nechuť do jedla, nevoľnosť, bolesť brucha alebo vracanie

Tmavý moč, svetlá stolica alebo hnačka

Prvé príznaky ochorenia sa môžu objaviť až mesiac po tom, čo sa človek infikoval vírusom spôsobujúcim žltáčku A. U väčšiny detí býva infekcia bez viditeľných príznakov a ochorenie sa zistí až u dospelých, ktorí sa medzičasom tiež infikovali. Prenos infekcie je možný už aj v období pred príznakmi ochorenia, preto je veľmi dôležité neustále dbať na čistotu svojich rúk.

spracovanie ÚVZ SR (7/2025)

- Sú to najmä deti a mladí dospelí, ktorí - nakoľko sú bezpríznakoví - môžu ochorenie ľahko šíriť ďalej.
- Starší ľudia, alebo ľudia trpiaci chronickými ochoreniami, môžu mať závažnejšie príznaky a v niektorých prípadoch

môže ochorenie skončiť aj úmrtím.

- Diagnóza sa určí analýzou krvi, v ktorej sa stanovujú protilátky proti vírusu.
- Zdrojom nákazy je infikovaný človek v infekčnom štádiu ochorenia, kontaminovaná voda a potraviny.
- Inkubačná doba ochorenia (čas od vniknutia vírusu do organizmu, až po prejavenie sa prvých príznakov) je 15 – 50 dní.

Aké sú možnosti prevencie?

Žltacke A možno najlepšie predchádzať zaistením bezpečnosti potravín, odstraňovania nečistôt, baktérií a iných škodlivých mikroorganizmov z povrchov a prostredia a samozrejme očkovaním.

Ako účinné sa ukázali aj prísne kontrolné opatrenia, ako je posilnenie osobnej hygieny, sledovanie kontaktov a podanie očkovacej látky osobám vystaveným zvýšenému riziku.

Kľúčové je dôkladné umývanie rúk, konzumácia čistej vody a vyhýbanie sa surovým alebo nedostatočne tepelne spracovaným potravinám v rizikových oblastiach.

Najúčinnejšou prevenciou proti žltacke A je očkovanie. Podanie dvoch dávok vakcíny v odstupe 6 až 12 mesiacov poskytuje celoživotnú imunitu. Očkovanie je odporúčané najmä ľuďom vo zvýšenom riziku nákazy ako sú cestovatelia, zdravotníci, pracovníci ktorí manipulujú s potravinami, osoby s ochoreniami pečene. Veľký význam má tiež očkovať osoby žijúce v komunitách s obmedzeným prístupom k

pitnej vode a so zhoršenou dostupnosťou k zdravotnej starostlivosti (ľudia bez domova alebo migranti). K dispozícii je niekoľko účinných a bezpečných očkovacích látok. Očkovacie látky sú účinné aj vtedy, ak sa podávajú do desiatich dní po kontakte s chorým. Po podaní očkovacej látky do tela nastupuje ochrana za 2-3 týždne, v závislosti od samotnej látky. Očkovanie je bezpečné, len zriedkavo je sprevádzané malými lokálnymi a celkovými reakciami ako je prechodná bolestivosť v mieste vpichu, začervenanie, mierne zvýšená teplota, vzácné únava a pocit na zvracanie.

Aká je liečba?

Žltacka typu A je akútne ochorenie, ktoré väčšinou neprechádza do chronickej formy a organizmus sa z neho po 2 až 4 týždňoch úplne zotaví. Nie je špecifická liečba, liečba je sústredená na tlmenie príznakov, kludový režim a diétu šetriacu pečeň.

Čo robiť ak už žltacku máte?

Riadiť sa pokynmi lekára. Pri žltacke typu A je izolácia chorého nevyhnutná, pretože vírus je odolný voči vysokým teplotám, mydlám a bežným čistiacim prostriedkom, čo zvyšuje riziko prenosu. Izolácia pacienta a dodržiavanie prísnych hygienických opatrení pomáha predchádzať šíreniu infekcie na iných ľudí. V domácnosti je nutné zabezpečiť zvýšenú dezinfekciu povrchov a plôch (WC, kúpeľňa, kuchyňa a kontaktné plochy, najmä: kľučky, vypínače, madlá, okraje stolov a pod.) dezinfekčným

prostriedkom, ktorý má viricídne (vírusy ničiace účinky). Je dôležité sa vyhnúť nadmernému príjmu vitamínu A, ktorý by mohol chorej pečeni ešte viac uškodiť. Svoju liečbu musíte podporiť aj pečeňovou diétou. Pri a po prekonaní žltacky je striktný zákaz alkoholu. Alkohol sa vyhýbajte ideálne aspoň pol roka po prekonaní choroby.

Jedzte pravidelne v menších dávkach, aspoň 5x denne. Znížte množstvo tukov v strave, predovšetkým tých živočíšnych. Jezte pestrú a vyváženú stravu s dostatkom zeleniny a ovocia – 4 – 5 porcií denne. Bielkoviny sú najideálnejšie mliečne alebo z bieleho mäsa a rýb. Vyhýbajte sa vyprážaným, príliš tučným a ostrým jedlám, masným polotovarom a údeninám. Vyhýbajte sa jedlám, ktoré vám spôsobujú ťažkosti (nadúvanie a iné tráviace ťažkosti). Na úpravu jedál sa odporúča varenie a dusenie.

Dodržiujte pitný režim – vhodná je čistá voda, bylinné a ovocné čaje, riedené ovocné šťavy. Aby ste však nemuseli riešiť už problém choroby, dôležité je pamätať na:

Dôkladné umývanie rúk mydlom a vodou. Vyhýbanie sa priamemu kontaktu s infikovanými osobami a ich telesnými tekutinami. Správnu likvidáciu odpadu a dezinfekciu povrchov. **Očkovanie ako najúčinnejšiu prevenciu.**

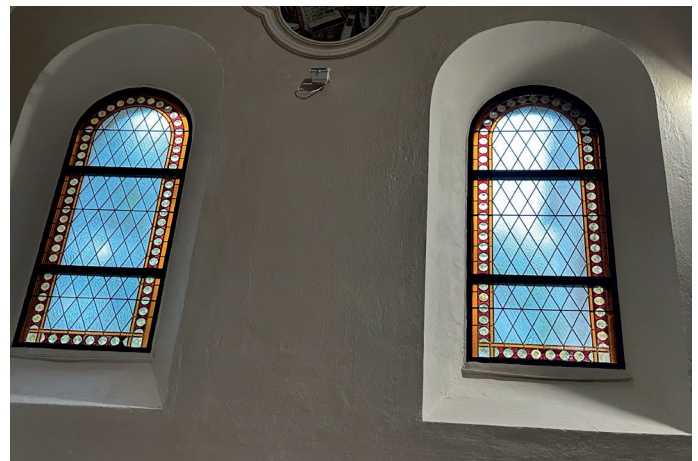
Prajem Vám peknú jeseň s jej rozmanitosťou farieb v prírode, nie však žltej na vašej koži.

Miroslava Líšková

Práce na obnove okien farského kostola pokračujú

Od pondelka 22. septembra pokračovali práce na obnove okien Rímskokatolíckeho farského kostola sv. Štefana Kráľa v Nových Sadoch. V máji tohto roku boli demontované vitrážové okná vo svätyni v pravej časti lode a osadené nové okenné rámy s izolčným dvojsklom, v pondelok 22.9. a v utorok 23.9. všetky ostatné vitráže a vsadené nové okná vrátane rozety na chóre. Do nových rámov boli z vnútornej strany kostola vložené reštaurované vitráže, zatiaľ vo svätyni. Zvyšné vitráže budú do okien vložené po reštaurovaní. Práce realizujú dve firmy z Poľska, jedna vyrába a osádza nové hliníkové okná a druhá reštauruje vitráže. Sú to renomované firmy, s ktorými majú skúsenosť viaceré farnosti na Slovensku, aj v našej diecéze. Touto cestou chcem vyjadriť úprimné poďakovanie všetkým farníkom ako aj obci Čab za finančnú podporu, vďaka ktorej je možné realizovať toto dielo.

Ján Chrenš, farár

Čabský kotlík 6. ročník

Letnú sezónu sme aj tento rok uzavreli už tradičnou akciou Čabský kotlík. V sobotu 13. septembra sa športový areál od rána začal zapíňať guláš-majstrami a ich tímami, na trávniku začali vyrastať kotlíky a stany. Všade kmitali usilovní kuchári, pripravovali drevo, nosili vodu, zdobili svoje stánky, aj seba.

O 10:00 sa začalo s varením, postupne sa začínali šíriť po areáli vône smaženej cibulky, mäsa a korenín. Popoludní všetky tímy odovzdali svoje vzorky pre porotu, ktorá guláše nielen ochutnala, ale celý deň pochtivo sledovala prácu každého tímu. Porotcami boli tento rok páni Lukáš Palkovič, Dominik Pastorek a Peter Bielik. Po anonymnom vyhodnotení vzoriek porota nakoniec pristúpila k vyhláseniu výsledkov. Na treťom mieste skončil tím Poľovnícke združenie Nové Sady, na druhom mieste sa umiestnil Kamzík Team a víťazom tohto roka bola Spevácka skupina Čabanka, ktorej úprimná radosť nakazila aj všetkých ostatných. Víťazom ešte raz blahoželáme! Konala sa tu aj súťaž o najkrajšie, najnápaditejšie a najoriginálnejšie vyzdobené stánok (miesto prípravy

a varenia gulášu). Toto ocenenie získal tím Hujerovci. Najstarším prihláseným kuchárom v súťaži bol p. František Králik z tímu Spevácka skupina Čabanka a najmladšou kuchárkou sa stala Lesanka Kundlaková z tímu KubiBanda.

Program pokračoval ďalej jednotlivými hudobnými vystúpeniami. O pestrý program sa postarali kapela Nakant, kapela Metrum, spevácka skupina Čabanka, hudobná skupina Danubius, kapela Team Revival Martin a kapela Fáza.

Napriek tomu, že sa tento rok s nami pohrávalo počasie a niekoľkokrát pršalo, zábava bola skvelá a úspešne sme uzavreli tohtoročnú sezónu vonkajších obecných akcií.

Za prípravu ďakujeme obci Čab, kultúrnej komisii, dobrovoľníkom, zvukárom a všetkým sponzorom:

PD DEVIO Nové Sady, Probeton s.r.o. Nitra, CEAB Slovakia Invest - Klimatizácie Nové Sady, f. ZAJKO s.r.o. Bratislava, f. RETIC s.r.o. Zbehy, p. Peter Kunoča, f. AREA METAL, s.r.o. Rovinka, Gravity Laser Aréna Nitra, f. PROMONT PARKETY Nitra, Teta drogéria Lužianky,

f. Novafenz Nové Sady, Kaderníctvo Lívia Zbehy, f. HALVONIK s.r.o. Nové Sady, p. Michalcová, Divadlo Andreja Bagara Nitra, f. ZOVOS- EKO s.r.o. Čab, p. Martin Kucko Čab, f. AQUAMONT Bálež, Čab, f. Adverti - Výroba reklamy a tlač s.r.o. Zbehy, f. Mäsové pochútky u Meča Nitra, Páľivové drevo MURKO, f. Lutiva s.r.o. Kapince, Divadlo K. Spišáka, Nitra, p. Marek Bilík, Stiano PIZZA & Burger Nové Sady, f. HAGARD HAL Nitra, Kaderníctvo LUCI p. Čapkovičová, f. Tekmar Lužianky, Renas s.r.o. Bratislava, f. PPC Čab, a.s., LL Auto Lubomír Lauko Zbehy, f. CAPITAL Trans, Allianz Poistovňa, ZO JDS Nové Sady, f. REKOSS s.r.o. Nitra, p. Vargová, f. STAVIVO s.r.o. Nové Sady, p. Matej Balla, f. Mühlbauer Group, poisťovňa UNIQA, Telovýchovná jednota Čab, Včelárstvo Kožák Nové Sady, Kvetinárstvo Lenka Staňová Nové Sady, ČSOB, Slowlandia Lužianky, HAGARD:HAL Nitra, Poľovnícke združenie Nové Sady, anonymným darcom ako i Nitrianskemu samosprávnemu kraju za finančnú podporu.

A už sa začíname tešiť na ďalší rok :-)

Eva Ballová Mikušková

Opäť sme sa vrátili k akcii Letné kino

Keďže toto leto bolo na slnečné dni akési vrtkavé a častokrát krásne horúce dni vystriedali tie daždivé, boli sme nútení niektoré akcie plánované v športovom areáli počas letných prázdnin presunúť alebo celkom zrušiť. Napokon sme sa, ale celá kultúrna komisia, zhodli, že sa skúsime predsa len vrátiť k akcii Letné kino. Voľba padla na piatok 29. augusta. Horúce počasie počas celého týždňa predpovedalo vydarenú akciu. Aj takto sme spoločne chceli ukončiť leto a hlavne letné prázdniny oddychom v športovom areáli pri animovanej rozprávke Superškriatkovia alebo pri českej komédii Kúzlo derby. Navečer sa v areáli začali schádzať rodičia s deťmi. Dôchodkyne návštevníkom podujatia napiekli skvelé osúchy a šišky, pukance, chladenú kofolu a pívko zase zabezpečila obec. Letné kino sa mohlo začať, ale počasie nám akosi prestalo priať. Počas rozprávky sa spustil silný dážď, no nám v premietaní nič nebránilo. Sedeli sme v suchu pod prístreškom, kde sa považšine konávajú všetky podujatia, ktoré v športovom areáli počas celého roka organizujeme. Hoci sa ochladilo, diváci boli pripravení aj na to. Vytiahli mikiny, bundy či deky a v sledovaní filmu im nič nebránilo. Ďakujeme vám, ktorí ste prišli, ďakujeme našim dôchodkyniam za skvelé šišky a osúchy a hlavne ďakujeme aj Nitrianskemu samosprávnemu kraju za finančnú podporu tejto milej akcie.

M. Báležová

OBEC ČAB
SPEVÁCKA SKUPINA
ČABANKA

Krojovaná zábava
8. ročník

KULTÚRNY DOM V ČABE

Sobota | 15. november 2025

HUDOBNÁ SKUPINA NOVÁ STOPA

VSTUPNÉ 20€/OSOBA
/VEČERA, 1/2 L VÍNA, KOLÁČE, MINERÁLKA, KÁVA/

VSTUPENKY:
OBECNÝ ÚRAD V ČABE
OSOBNĚ ALEBO
NA T.Č. 0904 299 682

Integrovaná sociálna posudková činnosť od 1. 9. 2025 – zmena

Upozorňujeme občanov, že z dôvodu zmeny zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách, Obec Čab od 1. septembra 2025 nevyhotovuje posudky a rozhodnutia o odkázanosti na sociálnu službu. Táto pôsobnosť zo zákona prechádza na úrady práce, sociálnych vecí a rodiny.

Teda občan - žiadateľ si od 1. septembra 2025 musí žiadosť o posúdenie odkázanosti na sociálnu službu podať na Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra, Štefánikova 88, 949 01 Nitra, kde mu bude vyhotovený integrovaný posudok. Z posudku bude zrejmé, na aké kompenzačné príspevky a sociálne služby má klient nárok.

Od 1. septembra 2025 podľa zákona 448/2008 Z. z. o sociálnych službách sa zrušuje pôsobnosť obce a vyššieho územného celku v rozsahu svojej pôsobnosti rozhodovať o odkázanosti na sociálnu službu v správnom konaní a vyhotovovať posudok o odkázanosti na sociálnu službu. Nový zákon č. 376/2024 Z. z. o integrovanej posudkovej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov zabezpečuje jednotný systém posudzovania funkčných dôsledkov zdravotného stavu fyzickej osoby v pôsobnosti úradov práce, sociálnych

vecí a rodiny. Tento zákon teda zavádza centralizované a jednotné posudzovanie zdravotného postihnutia a dlhodobých potrieb fyzických osôb.

Integrovaná posudková činnosť je zjednotený proces posudzovania na účely:

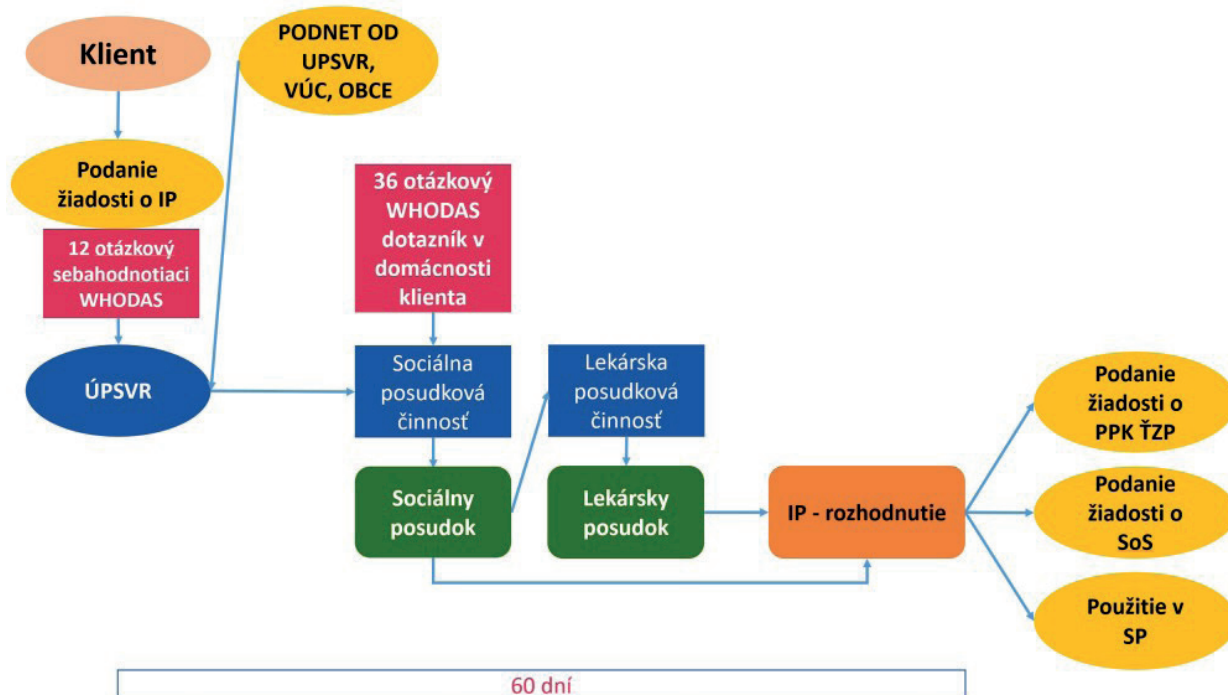
- sociálnych služieb,
- peňažných príspevkov na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia,
- sociálnej ekonomiky, ak žiadateľ prejaví o posúdenie záujem.

V konaní o integrovanom posudku úrad úzko spolupracuje s klientom. Úrad musí vždy dať príležitosť, aby si mohol klient obhajovať práva a záujmy a najmä sa vyjadriť k podkladu rozhodnutia, a uplatniť svoje návrhy. Úrad v konaní poskytne pomoc a poučenie.

Podľa zákona o integrovanej posudkovej činnosti sa bude vždy vykonávať ako prvá sociálna posudková činnosť a až následne lekárska posudková činnosť. Sociálna posudková činnosť je zameraná na posúdenie sociálnej situácie človeka a jeho potrieb vo vlastnej domácnosti a jeho sociálnom prostredí. V rámci lekárskej posudkovej činnosti posudkový lekár posúdi zdravotný stav, resp. funkčné dôsledky zdravotného stavu posudzovanej osoby.

Výsledkom integrovanej posudkovej činnosti je integrovaný posudok, ktorý je určený na uplatnenie nárokov posudzovanej osoby v oblasti sociálnych služieb, v oblasti peňažných príspevkov na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia a tiež v oblasti sociálnej ekonomiky. Integrovaný posudok slúži aj na uplatnenie nároku na vyhotovenie preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím so sprievodcom a parkovacieho preukazu pre fyzickú osobu so zdravotným postihnutím. O vyhotovenie preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím a parkovacieho preukazu pre fyzickú osobu so zdravotným postihnutím môže fyzická osoba požiadať aj samostatne za predpokladu, že nemá platný integrovaný posudok.

Pokiaľ máte záujem o vyhotovenie integrovaného posudku, od 1. septembra 2025 môžete o jeho vyhotovenie požiadať úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v mieste vášho trvalého bydliska, teda na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny v Nitre, kde Vám poskytnú potrebné tlačivá a poradenstvo.

Prepisy zo školskej kroniky ľudovej školy v Čabe

V tomto čísle pokračujeme v prepisoch školskej kroniky Materská škola v Čabe, a to zo školských rokov 1954/55.

Školský rok začal sa maňuškovým divadlom. Škola dostala maňuškové divadlo od odboru pre školstvo v Nitre. Deti ešte maňušky nevideli, budili o divadlo veľký záujem.

25. októbra bola prevedená röntgenová prehliadka žiakov NŠ a zamestnancov všetkých škôl v Nitre.

7. novembra bola slávnosť 37. výročia Veľkej októbrovej revolúcie. MŠ prispela sborovou básňou 7. novembra je krásny deň. Riaditeľka školy s učiteľkou zúčastňovali sa roku stranického školenia.

Príchod Deda Mráza bol pre deti veľmi radostný. Deti ho privítali básničkou Prišiel dedo Mráz. Tento rok doniesol im sane s hračkami, čo na deti nie malou radosťou zapôsobili. Vrcholom radosti bolo maňuškové divadielko „O kohútikovi zo zlatým hrebienkom“ Zahral ho učiteľský kolektív za pomoci ČSM. Škoda, že divadlo sa tak málo hrá.

Dňa 24. okt. navštívila školu s. okresná poradkyňa Božena Štaffnová. Zotrvala na škole celé dopoludnie, aby videla ako sa na škole pracuje. Dala niekoľko dobrých s. učiteľke, ktorej jej budú pomáhať v ďalšej práci.

Dňa 11. marca školu navštívil s. školský inšpektor František Ondris.

Na slávnosť MDŽ prispela MŠ básničkou Vitajte milé mamičky a recitovala báseň Hlas slovenských žien H. Fačkovcová, uč.

14. marca Valéria Rondošová nastúpila materskú dovolenku. Plat jej bol zastavený dňom 24. apríla. 17. júla nastúpila do zamestnania a 1. sept. 1955 zriekla sa upratovačky na škole z dôvodu zaneprázdnenia v domácnosti. Zastupovala ju Mária Šmítalová.

1. apríla oslávili sme 10. výročie oslobodenia našej obce Sovietskou armádou. V jubilejnom roku prebiehala v celej našej vlasti okrásľovacia akcia. Na výzvu súťaže MŠ v okrese v okrásľovaní školských budov, prihlásili sa i my a dosiahli sme 64 bodov zo 100 možných. Previedlo sa nasledovné: živý kútik prírody, náter karbolínom na školskej ohrade a vystavali sme bezblativý chodník pred budovou školy.

V týždni detskej knihy od 28.III. – 2.IV. bolo predaných kníh. Prvýkrát 28.II (výročie (smrti) narodením J.A. Komenského) bol prehlásený „Deň učiteľov“. V tento deň učители mali slávnostné zhromaždenie v Nitre. Na druhý deň vítali deti svoju učiteľku a blahopriali jej k sviatku.

Telovýchovný deň bol tento rok už 22. mája. MŠ prispela hodnotným číslom „Hrniec“ zdramatizovanou básňou. Riaditeľke školy podarilo sa zadovážiť k číslu malý vozík, čím získal výstup efektívnosti.

Dňa 18. júna H. Fačkovcová, uč. Bola spolu so žiakmi NŠ ako sprievodkyňa na exkurzii v lahnianskej továrni. Školský rok skončil dňa 18. júna. Dňa 19. júna bol prevedený zápis do MŠ. Zdravotný stav žiakov v škol.roku bol dobrý. Cez prázdniny prevádzka školy bola prerušená na žiadosť mamičiek detí. Od 18. júla do 31. júla 1955 zastupovala s. Hedviga Fačkovcová, uč. na MŠ vo Výchapkoch.

Spracovala: M. Bálešová

Na kávičke u pani Margity Černickej

Svoj život nemala ľahký, prežila druhú svetovú vojnu, a nezlomili ju ani opakované ochorenia. Dnes, aj vo svojich 90. rokoch ju neopúšťa optimizmus, elán a skvelá pamäť, vďaka ktorej sme si spoločne zaspomínali na jej životné obdobia. Tentokrát som zavítala na rozhovor k pani Margite Černickej.

• Narodili ste sa v minulom storočí, v období, na ktoré si už len málo ľudí spomína. Ako si Vy pamätáte na obdobie 30. – 40. rokov?

Narodila som sa 13. júla 1935 v Čabe, v malom slamenom domčeku pri Radošinke. V období, keď som mala asi 3 roky sa mamina sestra sťahovala do Kanady a moji rodičia od nich kúpili rozrobený dom, ktorý neskôr prerobili. V tom období, v zime, sa často vylievala voda z koryta, zaliala polia a lúky a pamätám si, ako sme potom na zamrznutej vode korčuľovali. To boli pekné spomienky. Neskôr o 5 rokov sa narodil môj brat.

• Ako to v tom období bolo so školou a vzdelaním?

Do prvej triedy som išla do školy v Čabe, kde som chodila 5 rokov a potom sa 4 roky chodilo do „mešťanky“ v Nových Sadoch v kaštieli. To bolo vedené v tom čase ako základné vzdelanie. Potom som išla do večernej školy, ktorá bola zameraná na poľnohospodárstvo. Nuž ale, v tom čase nebolo učiteľov, tak sa vyučovanie aj zrušilo, a nakoniec sa toto vzdelávanie ani nikam nerátalo. V tom období dievčatá museli skôr ostať doma, starať sa o rodinu, statok, role a chlapci boli tí, ktorí sa mali vyučiť nejakému remeslu. A tak som ostala doma pomáhať mame.

• Dievčatá teda nemali veľa možností na vzdelanie a pomerne skoro sa aj vydávali. Ako to bolo vo Vašom prípade?

Ja som sa vydávala, keď som mala 19 rokov a po svadbe sme začali stavať dom, v ktorom bývam doteraz. Onedlho prišli deti a bola som opäť doma. Manžel bol policajt, a keďže chodieval do služieb, stále mával pohotovosti, do práce som ísť nemohla. Pracovala som vo vtedajšom JRD na sezónnych prácach, ale to v tom čase bolo bežné, že ženy boli doma a starali sa o deti a domácnosť. Keď deti vyrástli, našla som si prácu v čabskej „porcelánke“, ale začala som mať dlhodobu zdravotné problémy a nakoniec som skončila opäť v JRD na vrátnici, odkiaľ som potom išla aj do dôchodku.

• Ja by som sa však ešte rada vrátila do vojnového obdobia r. 1939 -1945. Ako si pamätáte na toto obdobie?

Bolo to veľmi ťažké a zlé obdobie. Ľudia hovorili jeden na druhého, aj sa skrývali, aj sa báli hovoriť, všetko bolo veľmi neisté. V Čabe sme počas vojny mali aj nemeckých vojakov, dokonca jeden veliteľ býval v našom dome. V tom čase to bolo tak, že sme museli uvoľniť miesta v domoch vojenským príslušníkom. Netrvalo to našťastie veľmi dlho, bolo to tesne pred frontom.

• Aké to bolo bývať s cudzím vojakom, ktorému ste vlastne ani nerozumeli v jednom dome?

Uvoľnili sme mu prednú izbu v dome, kde celý čas býval. Nakoniec sa s deťmi aj celkom skamarátil, rozprával sa s nimi. Pamätám si, že jeden raz ale prišiel veľmi opitý do našej izby, kde sme všetci spolu sedeli. Začal nám rozprávať, veľmi sme mu nerozumeli, ale niečo v zmysle, že zastreľil holuba a pritom držal pušku v rukách a mával ňou. Moja mama mu v tom povedala, aby schoval tú zbraň, lebo ho ona zastreľí. V tom sa Nemec nahneval a povedal: „Zastreľíš? Zastreľíš?“ a strelil do steny. V tom sme ako deti stúpili, rozplakali sa a následne odišiel do svojej izby. Tak aj takýto nepríjemný zážitok sme s ním mali.

• Čo sa tu dialo potom cez front, na jar 1944, keď našim územím prechádzali vojská? Museli ste prežívať obrovský strach...

Cez front tadiaľto prechádzali nemecké aj ruské vojská. Ľudia zo strachu premýšľali

kam sa schovajú. Schovávali sa v bunkroch, podzemných pivniciach... . My sme mali role až smerom na Andač a môj otec s kamarátom vymysleli, že na nich spravia bunker. Mysleli si, keďže je tam úžlabina, ani cesta tam nie je, vojská tadiaľ nepôjdu. Vykopali teda jamu, na ňu dali drevá, snopy porozhadzovali okolo bunkra, aby ho nebolo vidieť. Keď sme videli, že už horí Nitriansky hrad, vedeli sme, že sa musíme ísť skrýť. Do bunkra nám dali periny, vodu, jedlo, aby sme nejakو vydržali. V bunkri sme boli s otcom, bratom a otcovým kamarátom, mama ostala v dome. Prvá noc bola pokojná, ale druhú noc už začala strelba. Ja som v tom čase mala 8 rokov, pamätám si na to matne, ale otec spomínal, že jeho kamarát už bol z celej situácie tak šokovaný, že zobral vidly, ktoré tam mali, na ne dal bielu plachtu a z bunkra ich vystrčil, ako signál „Vzdávame sa.“ Našťastie nás nevideli. Odvšadiaľ sa ozývali obrovské výstrely a strelby z kanónov osvetľovali celé územie. Ráno keď sme sa zobudili, videli sme už nad nami lietať ruské rakety. V dedine ani nevedeli, že ide front a tam, kde sme mali bunker my, išli všetky vojská smerom na Silu.

• Ako dlho trval tento váš úkryt v bunkri? Čo sa dialo, keď ste sa vrátili späť domov?

Neboli sme v ňom dlho, asi nejaké tri dni, pretože sme sa do bunkru išli skrýť až keď sme videli, že vojaci bombardujú Nitriansky hrad. Cez Čab už prechádzali Rusi s drevenými vozíkmi a koňmi, a keď sme prišli domov, už sme tam mali ubytovaných Rusov. V prednej izbe, kde predtým býval nemecký veliteľ, mali spravenú „nemocnicu“. Zažili sme aj vtipnú príhodu, keď sme našli ruské vojačky sedieť pred domom na garniži od záclon, lebo si mysleli, že je to lavička na sedenie. Na správanie ruských vojačiek však nemám zlé spomienky, správali sa aj k deťom pekne, vždy im podarovali aj nejaké cukríky.

• Bolo to naozaj ťažké obdobie, ktoré so sebou prinieslo ešte väčšiu chudobu...

Po vojne to bolo veľmi náročné, peňazí nebolo, v obchodoch tiež nebolo poriadne čo kúpiť. V tom čase som však bola ešte dieťa, takže som to tak nejak nevnímala. No ale nebolo to veru ako dnes, nebolo ani

tolko sladkostí, cukríkov, a čokoládu ak sme dostali, mali sme ju aj na mesiac.

• **Čo sa vtedy varievalo? Na aké jedlá si spomínate?**

Nuž, také jednoduché jedlá sa varili, halušky, kaše, lokše, nie mäso. Keď sme mali sliepku na obed v nedeľu, tá musela byť pre všetkých v domácnosti. Našťastie sme sliepky chovali, tak sme ich mali dosť. Ale nebolo to ako dnes, že sa jedlom plytvá, a keď sa nezje, vyhodí sa.

• **Túto našu obec ste zažili v rôznych časoch, rôznych obdobiach, ako ju vnímate dnes?**

Akurát som aj minule spomínala, že kedysi v nedeľu, keď sme vyšli von, ulice boli plné detí, žien, dnes niekedy ani živého ducha nevidíte. V minulosti to bolo tak, že v nedeľu ráno sme navarili, išli sme do kostola, poobede na litánie, navečer sme poopatrovali deti, domáce zvieratá – husi, kačice, sliepky, prasce, a potom sme sedeli pred domom s ostatnými susedmi a rozprávali sa. Neboli vtedy žiadne hnevy, žiadne ohovárania, ľudia boli súdržnejší, úprimnejší a najmä skromnejší. Dnes každý pozerá len na seba, časom sa akoby

vytratila ľudskosť. Aj napriek tomu, že sme to nemali v minulosti ľahké, predsa len, bola vojna, veľká chudoba, aj tak nám bolo lepšie. Ľudia sa stretávali, keď sa dalo, robili sa veselice, na ktorých sa spievalo, tancovalo, dnes už je to také iné...

*Moje úprimné poďakovanie patrí p. Čer-
nickej, za jej čas a chuť porozprávať o ob-
dobí, ktoré si už my nevieme ani len pred-
staviť. Želáme Vám najmä pevné zdravie,
pani Gitka.*

Stanka Lukáčová

Aktivity našich seniorov a speváckej skupiny Čabanka

Ani počas leta sa naši seniori nenudili, zúčastnili sa viacerých podujatí. Počas letného kina napríklad pripravovali a predávali svoje legendárne langoše a šišky, vyšli si na výlet do zrekonštruovaného parku Sihof v Nitre. Pripojili sa aj k výletu do Banskej Bystrice na otvorenie sezóny v Štátnej opere, ktorý organizoval spolok učiteľov z Lužianok. Svoje pestré aktivity završili na jeseň u nás v obci. Niektorí členovia speváckej skupiny Čabanka vytvorili aj tím na Čabskom kotlíku a so svojím majstrovským gulášom sa umiestnili na prvom mieste. Úspešne seba i našu obec reprezentovali na súťažiach v stolnom tenise. Myslím, že najväčším bonusom, ako si spríjemniť chvíle na dôchodku, je stretávanie sa s priateľmi. A toto sa stalo v našej obci medzi seniormi tradíciou. Ich pravidelné utorkové stretávania sa v kultúrnom dome prinášajú svoje ovocie, a to najmä

v podobe dobrých kamarátstiev. Počas stretnutí hrajú karty, háčkujú, štrikujú, tvoria, maškrtia, cvičia a vymieňajú si recepty. Pokojne sa za nimi zastavte a zažite s nimi skvelú atmosféru utorkových popoludní. Počas posledných stretnutí zhotovovali aj obraz sv. Carla Acutisa zo semienok šošovice, hrachu, slnečnice, obilja, ryže. Tieto trpezlivo a s milimetrovou presnosťou lepili na podklad. Tento obraz bude okrem iných plodov záhrad vystavený ako súčasť výzdoby rímskokatolíckeho kostola sv. Štefana Kráľa v Nových Sadoch počas ďakovnej omše za úrodu. Niektorých členov dôchodcov ešte v mesiaci október čaká kurz Digitálne vzdelávanie seniorov, do ktoré sa prihlásili. Jeho úlohou je zvýšiť zručnosti seniorov a naučiť ich pracovať s počítačom či tabletom. Do konca tohto roka ich čaká ešte niekoľko spoločných výletov. Ak chcete vedieť aké, prídte medzi nich.

ŠIKOVNÉ RUČIČKY

Jesenné tvorenie

VLNENÁ TEKVICA

Jednoducho vezmite noviny alebo iný pevný papier a zrolujte ho do krúžku približne takej veľkosti a tvaru, aký chcete mať tekvicu. Uistite sa však, že otvor v krúžku nie je príliš veľký, aby sa pri ovíjaní postupne zatváral. Keď máte požadovaný tvar, zlepte ho lepiacou páskou. Potom môžete pripevniť plstenú šnúru k páske v otvore a začať ju ovíjať okolo krúžku ako veniec. Omotajte plstenú šnúru čo najrovnobežnejšie, aby cez ňu nepresvital papier. Keď je tekvica úplne zabalená, jednoducho zastrčte koniec plstenej šnúry pod niekoľko utiahnutých slučiek plstenej šnúry. Teraz môžete tekvicu ešte trochu ozdobiť tak, že pomocou nožníc zatlačíte voľné plstenej šnúry dovnútra tekvice. Teraz jednoducho vložte kúsok konára ako základ tekvice. A máte roztomilú vlnenú tekvicu.

POSTAVIČKY

Postavičky sa dajú vyrobiť nie len z gaštanov, výborne vám na ne poslúžia aj zelené či hnedé žalude, ktoré majú navyše parádnu „čiapočku“, takže panáčky budú pôsobiť o to veselšie a zaujímavejšie. Mamička alebo ocko deťom pripraví niekoľko dieročiek na krk a končatiny, či už nahriatou ihlicou, klincom, tenučkým vrtáčikom alebo úplne jednoducho – manikúrovými nožničkami, a môžete tvoriť. Panáčikom môžete z kúsoka látky vytvoriť aj šál alebo plášť, aby im nebola zima. Lepiacou pištoľou môžete na čiapočku pripevniť šnúрку a ozdoba je hotová

ČAROVANIE S VAREŠKOU

Pečená kačica

K jeseni neodmysliteľne patrí pečená kačica, najlepšie s duseňou kapustou a/alebo lokšami.

Na pečenú kačicu potrebujeme kačicu :-). Najlepšie z domáceho chovu.

Kačku môžeme piecť v celku, rozpolenú alebo aj naporcovanú. Každopádne, kačku vopred poriadne umyjeme, osušíme a nasolíme. Najlepšie je piecť kačicu otočenú bruchom nahor (kožou dole), aby sa lepšie vypiekol tuk. Kačku pečieme zakrytú, niekoľko hodín (niektorí odporúčajú 1 hodinu na 1 kg hmotnosti).

Do trupu môžeme vložiť jablčko (aj so šupkou), ktoré pred koncom pečenia (keď je už mäso zmäknuté) môžeme vybrať, kačku otočiť, aby sa pripiekla. Pre vylepšenie chuti, môžeme takto otočenú kačicu potierať nielen tukom, ale aj zmesou vytvorenou z trochy tuku z kačky a trochy medu. Necháme už odokrytú kačku pripiecť.

Ku kačke môžeme podávať lokše (recept na lokše sme vám už priniesli), alebo dusenú kapustu s knedľou – každý podľa svojej chuti.

Kapustníky pani Danky Vaxmanskej

Potrebuje:

Cesto: 250 g hladkej múky, 250 g polohrubej múky, ½ kocky droždia, 1 ks vajce, 1 dcl oleja, 2,7 dcl mlieka, 1 čajová lyžička soli, 1 polievková lyžica kryštálového cukru

Náplň: 1 kg hlávková kapusta, trocha oleja, soľ, cukor, škoricica

Karamel: 2 polievkové lyžice kryštálového cukru, ½ dcl vody

Postup

Najskôr si pripravíme kvások z teplého mlieka, cukru a droždia. Ten potom zmiešame s múkou, vajcom, soľou a olejom. Cesto

vymiesime a necháme vykysnúť. Medzitým si pripravíme plnku. Nakrájame nadrobno kapustu. Pripravíme karamel a pridáme k nemu nakrájanú kapustu, soľ, olej. Kapustu podusíme do mäkka, nakoniec, pridáme aj škoricicu (kto chce, podľa chuti).

Po vykysnutí cesto rozvalkáme a rozkrájame na štvorce (veľkosť podľa toho, ako veľké chcete kapustníky). Na každý štvorec dáme vychladnutú plnku, zabalíme do cesta a vytvarujeme buchtu, ktorú nakoniec rozplacneme na tvar kapustníka. Kapustníky pred pečením potrieme olejom alebo rozpusteným maslom a pečieme. Po upečení posypeme cukrom.

Pečený jablkový džem

Potrebuje:

2 kg jablák, ½ kg kryštálového cukru, 3 polievkové lyžice ocot 8%, ½ kávovej lyžičky mletej škorice, 2 kávové lyžičky korenia na jablkový závin, 4 polievkové lyžice rumu

Postup:

Rúru predhreje na 200-250 stupňov. Umyté jablká rozštvrtíme a zbavíme ich jadrovníkov.

Dáme ich do hlbšieho plechu. Polejeme octom. Premiešame. Vložíme na 20-25 minút do rúry vyhriatej na 200-250 stupňov. Počas pečenia nemiešame

Vytiahneme z rúry a rovnomerne posypeme ¼ kg kryštálového cukru. Dáme späť na 15 minút do rúry. Opäť pridáme ¼ kg kryštálového cukru a dáme na ďalších 15-20 minút do rúry. Máme upečené a všetko premiešame do cca 3-litrového hrnca. Pridáme ½ kávovej lyžičky škorice. Pridáme aj 2 kávové lyžičky korenia do jablkového závinu a 4 polievkové lyžice rumu. Ponorným mixérom rozmixujeme do požadovanej konzistencie. Horúce plníme do nahriatych pohárov. Zaviečkujeme, otočíme hore dnom a prikryté v deke necháme vychladnúť, prípadne krátko sterilizujeme v zaváracom hrnci. Kto je ako zvyknutý pri iných džemoch.

TJ Nové Sady: Sezóna 2024/2025 a výhľad do novej sezóny

Futbalový klub TJ Nové Sady má za sebou ďalšiu aktívnu sezónu, v ktorej nás reprezentovali tri oddiely.

A-mužstvo obsadilo v konkurencii 15 tímov solídne **6. miesto**. Jar však nevyšla podľa predstáv, a tak sa sen o postupe do VII. ligy nenaplnil. Napriek tomu tím uká-

zal potenciál a chuť bojovať.

Starší žiaci U13 prešli náročnou jesennou časťou, v ktorej nezískali ani bod. Na jar sa však v skupine zložených z posledných a predposledných tímov zlepšili a skončili na **4. mieste zo 7.** Výsledky naznačujú pozitívny vývoj.

Prípravka U9 zažila výnimočnú sezónu – z **35 zápasov vyhrali až 31** a stali sa víťazmi ligovej súťaže. Na záverečnom turnaji obsadili **2. miesto**, keď vo finále nestačili na tím Veľké Zálužie U9.

Memoriál Vladimíra Močola 2025

V tomto roku sa konal už **3. ročník Memoriálu Vladimíra Močola**, tentokrát pre tímy U9. Naši najmenší futbalisti si vybojovali **výborné 3. miesto**, čím potvrdili svoju kvalitu a bojovnosť.

Sezóna 2025/2026: Nové výzvy a nové tímy

Do novej sezóny vstupujeme so 4 oddielmi:

← **A-mužstvo** prešlo výraznou omladinou. Tím je teraz mixom skúseností a mladíckej dravosti. Trénerom zostáva **Peter Dobiáš**, vedúcim družstva je **Ján Tomovič**

← **U13 – starší žiaci** si kladú vyššie ambície. Väčšina hráčov zostala v kategórii a pokračuje v raste pod vedením trénera **Peťa Drinku**, ktorý začína už **3. sezónu** s týmto tímom.

Podakovanie

Ďakujeme všetkým sponzorom, ktorí nám počas sezóny pomáhajú – či už finančne, alebo materiálne. Veľká vďaka patrí aj obciam Nové Sady a Čab, ktoré náš klub každoročne podporujú.

↑ **U11 – mladší žiaci** vznikli z minuloročnej úspešnej prípravky U9. Trénerom zostáva **Rastislav Duračinský**, ktorý s deťmi pracuje už **tretí rok**.

↑ **U9 – prípravka** je novým oddielom, ktorý vstupuje do súťažného kolotoča. Vede ho prezident klubu **Peter Kunoča**. Mladí hráči budú zbierať prvé skúsenosti a zážitky – držíme im palce.

Za nesprávne vykurovanie hrozia pokuty

V chladných mesiacoch sa niektoré naše domácnosti spoliehajú na vykurovanie, aby si zabezpečili teplo a pohodlie. Avšak s príchodom nových legislatívnych zmien by si mali občania dávať zvýšený pozor na to, čo vkladajú do svojich kotlov a krbov. Nesprávne alebo neekologické vykurovanie môže viesť nielen k znečisteniu ovzdušia, ale aj k vysokým pokutám až do výšky 5 000 eur.

Nové legislatívne zmeny a ich dôvody

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky prijalo nové opatrenia s cieľom zlepšiť kvalitu ovzdušia a chrániť zdravie obyvateľstva. Znečistenie ovzdušia je totiž na Slovensku dlhodobým problémom, najmä v zimných mesiacoch, keď sa zvyšuje počet domácností využívajúcich tuhé palivá na vykurovanie.

Hlavnými dôvodmi týchto legislatívnych zmien sú:

- **ochrana zdravia obyvateľov:** Spaľovanie nevhodných materiálov uvoľňuje do ovzdušia škodlivé látky, ktoré môžu spôsobovať respiračné ochorenia, alergie a iné zdravotné problémy
- **ochrana životného prostredia:** Zníženie emisií škodlivých látok prispieva k lepšej kvalite ovzdušia a ochrane ekosystémov.
- **záväzky voči EÚ:** Slovensko sa zaviazalo znižovať emisie a dodržiavať európske normy týkajúce sa kvality ovzdušia.

Čo je po novom zakázané spaľovať?

Novela zákona presne špecifikuje, aké palivá a materiály sú v domácnostiach zakázané:

1. odpadové materiály

- **plasty:** Plastové fľaše, obaly, tašky a iné plastové výrobky pri spaľovaní uvoľňujú toxické látky ako dioxíny a furány.
- **guma a pneumatiky:** Spaľovanie gumených výrobkov vedie k emisiám škodlivých látok vrátane polycyklických aromatických uhľovodíkov.
- **textil a obuv:** Obsahujú syntetické materiály a chemikálie, ktoré pri horení vytvárajú škodlivé emisie.
- **farebné a lakované drevo:** Obsahuje chemikálie, ktoré sú pri spaľovaní nebezpečné.

2. mokré drevo

- drevo s vlhkosťou nad 20 %: Spaľovanie mokrého dreva je neefektívne a zvyšuje emisie škodlivín. Mokré drevo pri horení produkuje viac dymu a dechtu, čo znečisťuje komíny a ovzdušie.

3. nekvalitné uhlie a brikety

- uhlie nízkej kvality: Obsahuje vysoké množstvo síry a popola, čo vedie k zvýšeným emisiám oxidu siričitého a jemných prachových častíc.
- brikety neznámeho pôvodu: Môžu obsahovať nežiaduce prímеси a spojivá, ktoré sú pri spaľovaní škodlivé.

Ako prebiehajú kontroly a aké sú sankcie?

Príslušné orgány, ako sú inšpektori životného prostredia a poverení pracovníci obcí, majú právo vykonávať kontroly priamo v domácnostiach. Kontroly sa zameriavajú na:

- **druh používaného paliva:** Kontrola skladovaných palív a materiálov určených na spaľovanie.
- **vykurovacie zariadenia:** Stav a typ kotla alebo krbu.
- **emisie:** Môžu byť odobraté vzorky popola alebo dymu na analýzu.

Sankcie v prípade zistenia porušenia zákona:

- **pokuta až do 500 eur:** Za menej závažné priestupky, napríklad jednorazové spaľovanie zakázaného materiálu.
- **pokuta až do 5 000 eur:** Za vážne alebo opakované porušenia, napríklad systematické spaľovanie odpadu alebo odmietnutie kontroly.

Zodpovedný prístup k vykurovaniu je kľúčový pre ochranu nášho zdravia, životného prostredia a budúcnosti našich detí. Dodržiavanie nových legislatívnych predpisov nie je len o vyhnutí sa pokutám, ale aj o príspevku k čistejšiemu ovzdušiu a lepšej kvalite života pre nás všetkých. Investícia do ekologických riešení sa v dlhodobom horizonte vyplatí nielen finančne, ale aj v podobe zdravšieho prostredia a spokojnejšej spoločnosti.

Zdroj: Internet https://www.ime.sk/za-nespravne-vykurovanie-hrozia-pokuty-az-do-5-000-eur/?fbclid=IwY2xjawN-JrQVleHRuA2FlbQIxMABicmlkETBNT-kVwNUdXbmdsVmtDb3VlAR4PQ-ZN-ry3xwuErQai8VxHWiQhG2PlutdXTg-7MGjirn-rCNuccjEcaOFdeNkQ_aem_Nt-73pr9kVpUu44IG6zH_Vw

Kompostovanie – cesta k znižovaniu odpadu na skládkach

Kompostovaním na záhrade sa jednoducho a ekologicky zbavujeme kuchynského a záhradného odpadu, šetríme peniaze a čas na ich odvoz a získavame kvalitný kompost, ktorý prospeje našej záhradke. Účelom kompostovania je odbúrať biologické látky v odpade a previesť ich na humusové látky prospešné rastlinám. Vskutku prirodzený a dokonalejší proces.

Vedeli ste, že biologicky rozložiteľný odpad má v komunálnom odpade domácnosti najväčší podiel? Bioodpad pritom nemusí končiť na skládkach. Kompost pohltí množstvo odpadu z kuchyne aj záhrady a premení ho na kvalitné organické hnojivo. Založiť kompost je pomerne jednoduché a o samotné kompostovanie sa už postará príroda.

Kompostovanie je biologická metóda, ktorá napodobňuje pochody prebiehajúce v pôde. Jednotlivé zložky odpadu sa v priebehu času premenia na kyprú zeminu – humus, ktorý budete môcť využiť ako organické hnojivo. Ak dodržíte niekoľko základných pravidiel, váš kompost bude zrieť rýchlejšie a zároveň sa vyhnete zápachu.

Čo patrí na kompost?

Okrem toho, že kompost potrebuje kontakt s pôdou, aby mali k bioodpadu prístup užitočné mikroorganizmy, potrebuje aj dostatočný prísun vzduchu a primeranú vlhkosť. Pri dlhotrvajúcom suchu mu určite prospeje pokropením vodou. Kompost by však nemal byť vystavený priamemu slnku ani dažďu.

Jednou z výhod kompostovania je, že vďaka nemu zredukujete množstvo vyhadzovaného odpadu. Kompostovať sa dajú, napríklad, odpady z väčšiny ovocia a zeleniny, mliečne produkty, kávové a čajové zvyšky či popol z kozuba. Ak máte záhradu, ušetríte tiež čas, ktorý by vám zabralo odvážanie pokosenej trávy či iného zeleného odpadu na zberný dvor.

Na kompost, naopak, nepatria materiály, ktoré nie sú biologicky rozložiteľné, predovšetkým plasty, kovy a sklo. Pozor si však dajte tiež na rastliny napadnuté chorobami, šupky z tropického ovocia a popol pochádzajúci z uhlia alebo cigariet. Z týchto odpadov by sa mohli do vášho budúceho hnojiva dostať aj škodlivé látky.

ČO PATRÍ

- bioodpad rastlinného pôvodu (dusíkatý materiál)
- pokosená tráva, seno, zvyšky rastlín, burina, zvyšky ovocia a surovej zeleniny (varená len v malom množstve), zhnité ovocie a zelenina, bylinky, kvety, vylúhovane čaje, káva
- kôstky, zrná, kostrnky, škrupiny z orechov a iných plodov
- podstielky, srst', perie z hospodárskych zvierat a ich výkaly (hnoj)**
- nadrobno podrvené škrupiny vajec
- uhlíkatý materiál - papierové obaly z vajec, kotúčky z kuchynských utierok a toaletného papiera, použité kuchynské papierové utierky (nie masťné), noviny v malom množstve, hobliny, piliny, drevená štiepka, slama, lístie, nebielený kartón, drevené peletky, pšeničné otruby, zvyšky živých stromčekov a kríkov
- popol z chemicky neošetreného dreva (len v malom množstve)

ČO NEPATRÍ

- veľké kusy bioodpadov
- odpad živočíšneho pôvodu a kosti (mäsové, mliečne výrobky, ryby)
- zvyšky varených jedál, koláče, pečivo
- šupky citrusových plodov (max 20 % celkového objemu)
- plasty, konzervy, kartóny, textil a sklo, ktoré treba vhodiť do správneho kontajnera
- chemikálie, lieky, farby, oleje, batérie - vyžadujú si špeciálnu likvidáciu
- prach, smeti z vysávača
- výkaly mäsožravých domácich zvierat (kompost z nich je vhodné použiť len na okrasné rastliny)
- noviny a letáky (obsahujú ťažké kovy)
- popol z dreveného uhlia

Ako založiť kompost na záhrade?

1. Začnime výberom vhodného miesta. Kompost by mal čo najmenej zavádzať a byť ľahko dostupný aj v zime a predjarí, preto sa často volí roh záhrady.
2. Zvážime, akú formu kompostára využijeme.
 - **Plastový kompostér:** pre menšie záhrady a rýchlejšie kompostovanie
 - **Otvorená kompostovacia ohrada:** pre väčšie záhrady
 - **Pevná hromada:** jednoduchý spôsob bez potreby špeciálneho vybavenia.
3. Hrúbšia vrstva patrí vždy na spodok. Vďaka kamienkom, štiepku a drobným vetvičkám zaistíme dostatočnú drenáž aj pohlcovanie zbytočnej vlhkosti.
4. Plníme kompost správne. Teda dôkladne si zistíme, čo do kompostu patrí a čo nie a to v presnom pomere (hnede vs. zelené). Hotový kompost má tmavohnedú farbu, sypkú konzistenciu a príjemnú zemitú vôňu. Doba zrenia závisí od typu kompos-

téru, použitých materiálov a starostlivosti. Vo všeobecnosti trvá výroba kompostu približne 3 – 6 mesiacov.

Kde a ako použiť hotový kompost?

1. **Na zlepšenie pôdy:** Kompost primiešajte do záhonov alebo zeleninových hriadok na jar a na jeseň.
2. **Pri sadení:** Pridajte kompost k rastli-

nám, aby ste zlepšili zadržiavanie vody a podporili rast.

3. **Na trávnik:** Preosejte tenkú vrstvu kompostu na trávnik ako prírodné hnojivo.
 4. **Do kvetínáčov:** Používajte kompost na obohatenie pôdy pre črepníkové rastliny.
- Do kompostovania, priatelia ☺**

Stanka Lukáčová

